No. 510610-1

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

Emmeloord, 12 september 2017.

Onderwerp
Ontwikkelagenda Krachtig tegen Armoede

Advies raadscommissie
Als debatpunt doorschuiven naar vergadering van 16 oktober 2017

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. Draagvlak uitspreken voor de bijgevoegde ontwikkelagenda Krachtig tegen Armoede en het verder uitwerken van deze agenda.
2. Besluiten om te onderzoeken welke alternatieve invulling voor de meedoen-regeling gevonden kan worden die beter passend is en die het meedoen aan de samenleving meer stimuleert.
3. Besluiten om de werkwijze van de overige bestaande regelingen tegen het licht te houden en waar nodig aan te passen.
4. Besluiten om binnen het thema 'kinderen in armoede' te onderzoeken op welke manier de extra middelen die we vanuit het Rijk ontvangen voor deze doelgroep het beste ingezet kunnen worden.

Doelstelling
Draagvlak creëren voor de ontwikkelagenda Krachtig tegen Armoede en een besluit nemen over de speerpunten waarmee we als gemeente in ieder geval aan de slag gaan.

Inleiding
De gemeente Noordoostpolder ondersteunt mensen die in armoede leven via het minimabeleid, waar ook schuldhulpverlening onderdeel van uitmaakt. Dit beleid is vastgelegd in het *'beleidsplan minimabeleid 2015 – 2018'*. Ondanks dat dit beleidsplan officieel nog doorloopt tot en met 2018, is op 21 maart 2016 een motie van de raad overgenomen door het college waarin opdracht wordt gegeven het beleid tussentijds te evalueren en te herzien indien van toepassing.

Als reactie hierop is er begin 2017 een armoedemonitor en een (cijfermatige) evaluatie van het huidige minimabeleid uitgevoerd. Beide rapporten zijn in mei 2017 ter informatie met de raad gedeeld. Beide rapporten gaven veel informatie over armoede in Noordoostpolder en het gebruik van de regelingen die onder het minimabeleid vallen. Echter, de rapporten gaven vooral informatie in cijfers en bedragen. Om te kunnen bepalen of en op welke manier het huidige beleid aangepast dient te worden, was er meer informatie nodig over het verhaal achter de cijfers. Uit de rapporten bleek bijvoorbeeld dat een groot deel van de doelgroep aangaf onze regelingen niet of onvoldoende te kennen. Dit geeft een signaal dat er in de communicatie blijkbaar iets verbeterd kan worden, maar het geeft geen informatie over wat er dan moet gebeuren om de bekendheid te vergroten.

Daarom is besloten nader onderzoek te doen naar het verhaal achter de cijfers. Dit wilden we op een andere manier doen dan we normaal gesproken gewend zijn. In de samenleving zijn er namelijk veel meer partijen, dan alleen de gemeente, die zich inzetten voor mensen in armoede. Daarom is besloten te kiezen voor een brede en

interactieve aanpak om samen met deze partijen en met de mensen die zelf in armoede leven, te komen tot een gezamenlijke aanpak van Noordoostpolder, in plaats van alleen de gemeente Noordoostpolder.

De afgelopen periode hebben we daarom veel gesprekken gevoerd met betrokken organisaties, inwoners en ervaringsdeskundigen. Hieruit is een goed beeld ontstaan van de situatie in Noordoostpolder. Er is gezamenlijk benoemd wat er goed gaat op dit terrein, maar ook waar knelpunten en uitdagingen liggen waar in de komende periode aan gewerkt moet worden. Al deze verzamelde informatie is samengevoegd tot een ontwikkelagenda. Dit is een agenda waarop 7 thema's staan die elk hun eigen speerpunten hebben waar we in de komende periode gezamenlijk mee aan de slag willen. Deze ontwikkelagenda is als bijlage opgenomen bij dit voorstel.

Aangezien het een ontwikkelagenda is van Noordoostpolder, en niet alleen van de gemeente Noordoostpolder, is het niet passend om u als gemeenteraad te laten bepalen of er verder wordt gewerkt aan de ontwikkelagenda. Dit is immers niet alleen aan de gemeente. Daarom wordt u in besluitpunt 1 niet gevraagd om in te stemmen met de ontwikkelagenda, maar om uw draagvlak ervoor uit te spreken. Als gemeenteraad besluit u natuurlijk wel op welke manier de gemeente aan de slag wil met deze ontwikkelagenda. Daarom zijn deze besluiten opgenomen in deze raadsnota.

Beleidsreferentie
- ⇒ *Beleidsplan minimabeleid 2015 – 2018*
- ⇒ *Motie 2016-03-15: evaluatie minimabeleid*
- ⇒ *Armoede monitor 2016*
- ⇒ *Evaluatie minimabeleid – Noordoostpolder 2016*
- ⇒ *Motie 2016-07-9k: minimabeleid*

Argumenten

1.1 De ontwikkelagenda is een product van veel verschillende partijen binnen Noordoostpolder.

Zoals in de inleiding is toegelicht is de ontwikkelagenda geen agenda van de gemeente Noordoostpolder, maar van veel verschillende partijen binnen Noordoostpolder. Daarom is het niet passend om de gemeenteraad het vetorecht te geven. Wel is het van belang dat de gemeente Noordoostpolder, als één van de partners en initiatiefnemer, haar draagvlak uitspreekt voor deze ontwikkelagenda.

2.1 Hiermee zorgen we ervoor dat de meedoen-regeling meer doelgericht kan worden ingezet.

De meedoen-regeling is ontwikkeld met een doel, namelijk het stimuleren dat mensen in armoede mee kunnen doen aan de samenleving. Op dit moment wordt dit doel onvoldoende behaald, doordat de bekendheid met de regeling onvoldoende is en er vanwege knelpunten soms voor gekozen wordt om geen gebruik te maken van de regeling, terwijl er wel behoefte aan is. Door de regeling op een andere manier vorm te geven, waardoor knelpunten worden omzeilt kunnen we ervoor zorgen dat de alternatieve regeling beter wordt gevonden en benut, waardoor het achterliggende doel beter wordt bereikt.

2.2 Het bijschaven van de bestaande regeling is onvoldoende.

De knelpunten die worden ervaren m.b.t. de meedoen-regeling hebben betrekking op de fundamenten van de regeling. Ze gaan immers zowel over de werkwijze als over de inhoud van de regeling. Om recht te doen aan deze signalen is het onvoldoende om de bestaande regeling op een aantal punten bij te schaven. De verwachting is dat dit niet alleen veel tijd kost, maar dat er ook een groot risico bestaat dat de regeling die hieruit voortkomt nog steeds onvoldoende passend is. Ook bestaan er inmiddels veel verschillende alternatieve invullingen van een dergelijke regeling in Nederland, waardoor het eens helemaal opnieuw kijken naar de mogelijkheden de beste optie lijkt.

2.3 en 3.1 Hiermee laten we zien dat we gehoor geven aan de signalen vanuit onze inwoners.
De knelputen die in de ontwikkelagenda worden benoemd komen rechtstreeks van onze inwoners. Soms in de rol van professional, maar vaak ook in de rol van betrokken inwoner of ervaringsdeskundige. Door met deze knelpunten aan de slag te gaan en te onderzoeken hoe we ons beleid hierop kunnen aanpassen laten we als gemeente zien dat we onze inwoners serieus nemen en we gehoor geven aan hun signalen.

3.2 Hiermee zorgen we voor een effectievere uitvoering van ons beleid.
Door de werkwijze rondom de bestaande regelingen tegen het licht te houden en meer passend te maken, zorgen we ervoor dat ons beleid effectiever wordt uitgevoerd en dat onze inwoners hier goed mee worden ondersteund.

3.3 Ook de regelingen op het gebied van schuldhulpverlening worden hierbij meegenomen.
Ondanks dat er een apart beleidsplan voor bestaat, maakt ook schuldhulpverlening onderdeel uit van het minimabeleid. De kansen en knelpunten die in de ontwikkelagenda worden benoemd gelden daardoor ook voor de regelingen op het gebied van schuldhulpverlening. Daarom houden we ook deze regelingen in het kader van deze ontwikkelagenda tegen het licht en passen we ze aan waar nodig.

4.1 Hiermee zorgen we voor een effectieve en passende invulling van de extra middelen.
Vanuit het Rijk ontvangen we als gemeente Noordoostpolder in 2018 een integratie uitkering van € 242.534, waarmee het Rijk kinderen in armoede beoogd te ondersteunen. Kinderen in armoede vormt een apart thema binnen de ontwikkelagenda. Echter, de speerpunten onder dit thema zijn op dit moment nog onvoldoende concreet om er ook bedragen aan te kunnen koppelen. Daarnaast willen we vanuit dit thema in het najaar graag in gesprek met kinderen die in armoede leven, om van henzelf te horen waar zij behoefte aan hebben. Op basis van de nadere uitwerking van de speerpunten en de uitkomsten van het gesprek met de kinderen verwachten we een goed beeld te krijgen hoe we deze extra middelen zo effectief en passend mogelijk in kunnen zetten. Dit voorstel wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Kanttekeningen
1.1 De ontwikkelagenda is nog onvoldoende concreet om er budgettaire consequenties aan te verbinden.
Doordat de ontwikkelagenda beschrijft wat we gaan doen, en er nog niet verder uit is gewerkt hoe we dit gaan doen, is het op dit moment nog te vroeg om te bepalen of en op welke punten eventueel extra budget nodig is. Uiteraard wordt dit in de volgende fase, waarin de ontwikkelagenda meer concreet wordt uitgewerkt, wel in kaart gebracht. Eventuele aanpassingen m.b.t. het budget worden ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

2.1 Met dit voorstel is de gewenste discussie over het eventueel ophogen van de inkomensgrens voor het minimabeleid van 110% naar 120% op dit moment onvoldoende van toepassing.
In een motie, die op 4 juli 2016 door de raad is aangenomen, heeft het college de opdracht gekregen om *"bij de evaluatie van het minimabeleid uitdrukkelijk het streven te noemen om de 110% te evalueren tot op een 120% gebaseerd minimabeleid"*. De afgelopen maanden is onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het oprekken van deze inkomensgrens en welke effecten dit met zich meebrengt.

Naast dat dit erg lastig in kaart te brengen is, doordat de effecten voor elke individuele situatie anders uitpakken, is de conclusie ook dat deze discussie op dit moment eigenlijk vooral een theoretische discussie zou zijn. Ondanks dat de algemene grens van het

minimabeleid is gesteld op 110% is deze grens in de praktijk niet zo hard. Dit wordt zichbaar in de tabel hieronder.

Gemeentelijke regeling	Gehanteerde grens + beïnvloedingsmogelijkheden
Meedoen-regeling	Gehanteerde grens is 110% en de gemeente kan zelf bepalen waar zij de grens legt.
Bijzondere bijstand	Deze regeling is ook beschikbaar voor mensen met een hoger inkomen dan 110% en werkt middels een draagkracht-principe. Hoe lager de draagkracht van een persoon hoe hoger de bijzondere bijstand die hij/zij vanuit deze regeling ontvangt.
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Is beschikbaar voor mensen die op bijstandsniveau leven. Dit is wettelijk vastgelegd, waardoor je als gemeente geen invloed hebt op de hoogte van de grens.
Schuldhulpverlening	Schuldhulpverlening is voor iedere inwoner toegankelijk, ongeacht de hoogte van zijn/haar inkomen.

Uit deze tabel blijkt dat de meedoen-regeling de enige regeling is waarbij inderdaad een strakke grens van 110% wordt gehanteerd en waarbij de gemeente de vrijheid heeft om de hoogte van de grens te bepalen. De discussie over het oprekken van de grens naar 120% zou daardoor eigenlijk alleen betrekking hebben op deze regeling.

Aangezien het voorstel is om te onderzoeken welke alternatieve invulling van de meedoen-regeling het meest passend is, heeft het weinig toegevoegde waarde om de discussie over de toegangsgrens tot deze regeling op dit moment te voeren. Hiervoor is immers informatie nodig over de vorm en invulling van de regeling. Uiteraard nemen we de toegang tot de nieuwe regeling en de opties die er daarbinnen zijn, mee in het onderzoek en worden deze ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Planning/uitvoering
Zoals in de ontwikkelagenda in de bijlage staat beschreven wordt er op 23 november 2017 een brede werkconferentie georganiseerd waarin de ontwikkelagenda verder wordt uitgewerkt.

In het tweede kwartaal van 2018 wordt de raad bijgepraat over de voortgang m.b.t. de ontwikkelagenda. Ook is dit het moment waarop u als raad kunt besluiten over de inzet van budgetten ten behoeve van deze ontwikkelagenda. Ook andere voorstellen die voortkomen uit het uitwerken van de ontwikkelagenda worden op dit moment, of zoveel eerder als noodzakelijk, ter besluitvorming aan u voorgelegd.

Bijlagen
1. Ontwikkelagenda Krachtig tegen Armoede
2. Verslag bijeenkomst 27 juni 2017
3. Verslag interviews met mensen in armoede

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder :
Steller : mevrouw M. Schrijver; 0527 63 39 11;
m.schrijver@noordoostpolder.nl

No. 510610-5

gemeente
NOORDOOSTPOLDER
RAAD

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 september 2017, no. 510610;

B E S L U I T:

1. Draagvlak uit te spreken voor de bijgevoegde ontwikkelagenda Krachtig tegen Armoede en het verder uitwerken van deze agenda.
2. Besluiten om te onderzoeken welke alternatieve invulling voor de meedoen-regeling gevonden kan worden die beter passend is en die het meedoen aan de samenleving meer stimuleert.
3. Besluiten om de werkwijze van de overige bestaande regelingen tegen het licht te houden en waar nodig aan te passen.
4. Besluiten om binnen het thema 'kinderen in armoede' te onderzoeken op welke manier de extra middelen die we vanuit het Rijk ontvangen voor deze doelgroep het beste ingezet kunnen worden.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 16 oktober 2017.
De griffier, de voorzitter,